

Stugan som
den såg ut förr.

**Folket
före oss**

Lands redaktör
Torbjörn Österholm
torbjorn.osterholm@
lrfmedia.lrf.se
08-588 367 39

**Ett rum och kök har
Gunilla Breskys lilla
hus vid Luleälvens
strand. Här växte
hennes far och hans
17 syskon upp. Gunilla
har inte byggt ut. Hon
vill bevara stugan som
en påminnelse om hur
livet levdes för bara
ett par generationer
sedan.**

TEXT & FOTO JOAKIM NORDLUND

Gunilla Bresky har hittat hem i Rasmyran:

Farfar och farmor hade 18 barn – på 30 kvadrat!

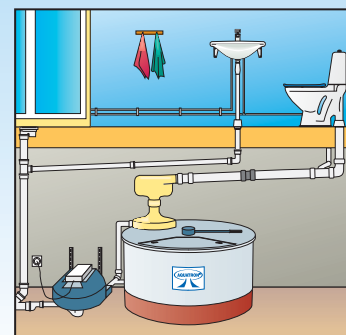
Det miljöriktiga och lätthanterliga toalettsystemet.

Använder vanliga WC-stolar som ger bästa möjliga hygien och komfort i enkel kretsloppslösning.

Separerar vätskan från avfallet som går till en biokammare för kompostering. Normalt tar man ut 1-2 hinkar kompostmull till trädgården per år.

Finns i ett flertal modeller och storlekar från fritidshus till större fastigheter. Tusentals nöjda användare i Sverige och utomlands.

- Driftsäkert, inga mekaniska delar
- Använder vanlig WC
- Kretsloppsanpassad
- Mycket låga driftkostnader
- Mycket nöjda användare
- Luktfritt
- Inget behov av slamtömningsbil
- Frostsäkert

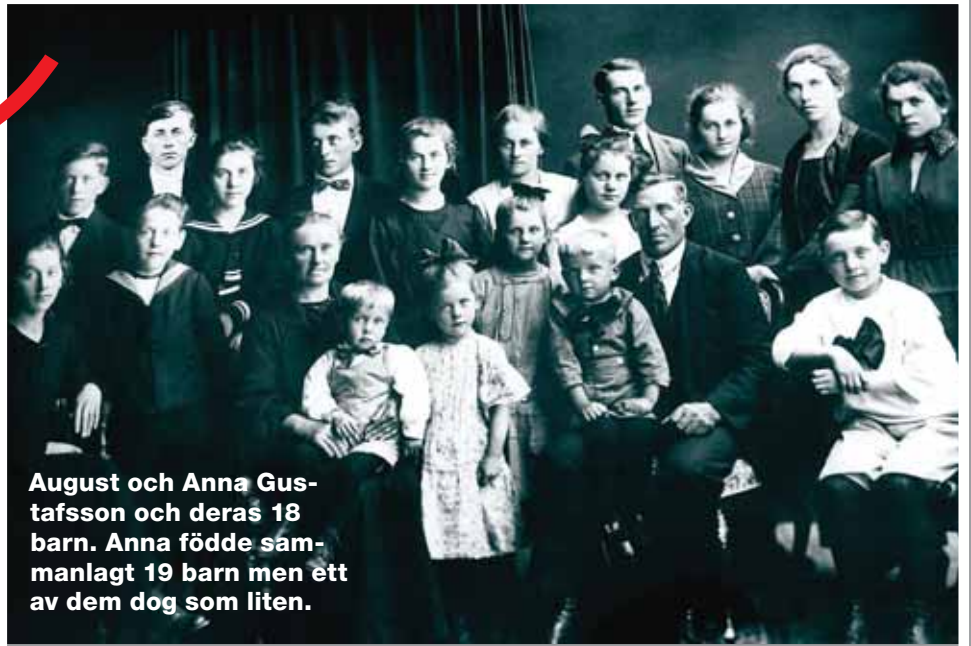

www.aquatron.se

E-post: info@aquatron.se

Tel: 021-560 20

I Gunillas kök hänger familjeporträttet av farfar och farmor och alla barnen.

August och Anna Gustafsson och deras 18 barn. Anna födde sammanlagt 19 barn men ett av dem dog som liten.

”Jag kan inte förstå hur de fick det att fungera”

När man kliver in i stugan är det svårt att förstå. Inom dessa väggar, på 30 kvadratmeter, växte 18 syskon upp. Nummer 13 i syskonskaran var Gideon Gustafsson, far till journalisten Gunilla Bresky och son till August och Anna Gustafsson.

– Jag funderar ofta på hur de hade det, säger Gunilla Bresky. Hon är känd för sina uppmärksammade radio- och tv-dokumentärer. Däremot har hon aldrig gjort något arbete om sin egen släkts historia.

– I dag ångrar jag det, säger hon när vi sitter i det lilla köket.

– Trots att jag har fantasi kan jag ändå inte förstå hur de fick det att fungera. Tänk alla barn, alla blöta skor, alla kläder, matlagning, och vintern med snö och kyla, säger hon.

Som så många i trakten tillhörde hennes farmor och farfar en östlaestadiansk församling. I början av 1890-talet byggde de två upp hemmet i Rasmyran en mil norr om Boden. Gunilla Bresky köpte det av en farbror för fem år sedan. Det är en verklig sommaridyll. I trädgårdslandet växer grönsaker och blommor.

Farmor hade gröna fingrar

– Efter vad jag hört har jag lite att leva upp till. Farmor hade väldigt gröna fingrar, berättar Gunilla.

För henne är det en hobby. Så var det inte för farmor och farfar. Marken längs Luleälven är bördig och med många barn och en knapp lön var det nödvändigt att kunna producera egen mat. Familjen hade

tre–fyra kor, ibland en gris och en kalv. Häst fick man låna och fiskade gjorde man i älven.

Det är först på senare år som Gunillas intresse för släktens historia vaknat.

– Jag var väl som många andra unga, inte så intresserad. Det var när jag blev äldre som alla frågor dök upp, säger hon. Men då var hennes far, fastrar och farbröder borta.

Hårt arbetande kvinna

– Jag är ledsen att jag inte hann fråga dem innan det var för sent.

Hon har ändå fått en bild av sin farmor som en hårt arbetande kvinna som alltid hade ett vänligt ord till övers.

– Min farfar arbetade på sågen i Bredåker och mina kusiner har berättat om farmor som tog hand om hemmet, lagården och trädgården. Hon rodde skolbarn över älven och odlade lök och sålde.

Gunillas far berättade att de var fattiga men att de alltid hade mat.

– På söndagarna var det fest för då fick de kokta kålrötter, hembakad mjukkaka och en klick smör. Man förstod att det var det godaste han visste som barn.

Tillsammans med maken Tomas Bresky har Gunilla renoverat huset. De har byggt till en liten altan men annars inte förändrat storleken på huset.

– Jag vill att det ska se ut som det alltid har gjort, för min egen och andras skull. Det här är en del av min och Sveriges historia. Fattigsverige är inte längre bort i

tiden än att jag minns människorna, säger Gunilla.

Huset har nu som då två rum, en liten kammare och ett kök.

– Pappa berättade att de hade några utdragssoffor och där sov de. Det enda som jag minns att han pratade om med obehag var vårarna när de inte kunde använda näbbskorna för att de blev blöta. De hade bara ett par skor var och då fick de gå barfota

– Laestadianerna menade att Gud ger så många barn som man ska ha. Samtidigt tror jag inte att det hade varit möjligt att ro det här i land om man inte hade haft en stark tro att luta sig emot.

Gunilla Bresky är född på andra sidan älven men så fort hon blev flygfärdig lämnade hon hembyn för journalistikstudier i Göteborg.

– Hade någon sagt till mig då att jag skulle bo i Rasmyran så hade jag nog bara gapskrattat. Jag skulle så långt härifrån som det bara gick att komma, säger hon.

Och som journalist har hon haft hela världen som arbetsfält men i dag sitter hon lika fullt i en röd liten stuga i Rasmyran. Det är ingen tvekan om att hon har hittat hem. ■

Prisbelönt journalist

Namn:

Gunilla Bresky.

Familj:

Gift med journalisten Tomas Bresky. Sonen Camilo.

Ålder:

62 år.

Bor:

Lägenhet i Luleå.

Sommarstuga i Rasmyran.

Yrke: Journalist och dokumentärfilmare. Anställd på Sveriges Radio. Har fått många priser för sina dokumentärer. Mest förknippad med TV-filmen *Nattens häxor* om kvinnliga ryska bombpiloter under kriget. Just nu arbetar hon på en radiodokumentär om människors minnen från andra världskriget.

